

28. 5. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení

Model společnosti s ručením omezeným, v níž dva společníci drží shodné podíly (50:50), bývá vnímán jako spravedlivý a vyvážený. Z pohledu českého korporátního práva však jde o vysoce rizikové uspořádání, které v sobě nese nebezpečí tzv. deadlocku (patové situace), tedy stavu, kdy z důvodu rozkolu mezi společníky není možné přijmout rozhodnutí nezbytné pro další fungování společnosti.

V praxi se přitom jedná o poměrně častý model - typicky u společností zakládaných dvěma zakladateli, kteří vstupují do podnikání jako rovnocenní partneři, často i kamarádi. Právě absence většinového prvku však znamená, že jakýkoli budoucí zásadní nesoulad může mít paralyzující důsledky.

Podle § 170 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“) **rozhoduje valná hromada prostou většinou hlasů přítomných společníků, není-li společenskou smlouvou určeno jinak**. Pokud není dosaženo potřebné většiny hlasů, rozhodnutí není přijato. V případě rovnosti podílů a hlasů tak může dojít k dlouhodobé **blokadě rozhodování**, což má přímý dopad na chod společnosti, její obchodní vedení i vztahy s třetími osobami.

Patová situace a její důsledky v právní rovině

Mezi následky dlouhodobého deadlocku patří např.:

- **narušení běžného provozu** společnosti,
- **neschopnost přijímat rozhodnutí** (což vede např. k nemožnosti schválení účetní závěrky, blokadě rozdělení zisku, nefunkčnosti statutárního orgánu, omezení strategických rozhodnutí),
- **riziko soudních sporů a ohrožení důvěry obchodních partnerů** a
- **zhoršení ekonomické situace** společnosti v důsledku odkládání klíčových rozhodnutí.

Patová situace může mít v krajním případě i právní důsledky vedoucí k zániku společnosti. Podle § 93 písm. c) ZOK soud společnost zruší a nařídí její likvidaci, pokud společnost není schopna vykonávat svou činnost pro **nepřekonatelné rozpory mezi společníky**.

Z výše uvedených důvodů je prevence patových situací klíčovou součástí kvalitně nastavené korporátní struktury. Základním nástrojem předcházení sporů mezi společníky je **zakotvení postupů pro jejich řešení přímo ve společenské smlouvě nebo v samostatné dohodě společníků**. Toto našim klientům doporučujeme například i pro případ, že dojde k úmrtí jednoho ze společníků.

Rozdělení kompetencí (Operational Deadlock)

Pro eliminaci paralýzy v běžném provozu společnosti (např. při nákupu softwaru nebo výběru barvy loga) je žádoucí **rozdělit rozhodovací pravomoci mezi společníky**. Každý z nich může mít rozhodující pravomoc v určité oblasti (např. obchod a marketing vs. finance, technologie a operativa).

V situaci, kdy mezi společníky nepanuje v určité záležitosti úplná shoda, má v rámci vymezené oblasti **příslušný společník právo konečného rozhodnutí**. Takové řešení minimalizuje riziko zablokování každodenních operativních činností a zajišťuje schopnost společnosti fungovat i při rozdílných názorech společníků. Klíčové je však nastavit tyto pravomoci dostatečně přesně, aby nedocházelo k překryvům a dalším sporům.

Vymezení zásadních záležitostí (Reserved Matters)

Klíčovým prvkem je rovněž definice tzv. *reserved matters*, tedy okruhu rozhodnutí, která vyžadují souhlas všech společníků. Jasně vymezení těchto otázek pomáhá předcházet sporům o to, co je a co není zásadní rozhodnutí.

Typicky se jedná o:

- **změny společenské smlouvy** nebo předmětu podnikání,
- **rozhodování o rozdělení zisku** nebo o přijetí úvěrů či závazků nad určitou hodnotu,
- **vstup třetí osoby** do společnosti či zvýšení základního kapitálu nebo
- **jmenování a odvolání jednatelů**.

Právě u těchto rozhodnutí je vhodné současně nastavit způsob řešení patu (např. níže uvedeným smluvním mechanismem), aby nedocházelo k jejich dlouhodobé blokaci.

Eskalační mechanismy

Cílem těchto mechanismů je vytvořit strukturovaný proces, který umožní řešit konflikty postupně a bez jejich zbytečné eskalace.

Cooling-off period (čas na vychladnutí)

Praxí osvědčeným řešením je zavedení tzv. *Cooling-off period* (čas na vychladnutí). Pokud nedojde k rozhodnutí o důležité věci, téma se povinně odloží (typicky o 15-30 dní) a strany mají **prostor pro nalezení kompromisu**. Tento jednoduchý nástroj často významně přispívá ke snížení emočního napětí a umožňuje racionální přehodnocení sporných otázek.

Mediace

Pokud nenastane mezi společníky shoda ani po odložení tématu, je vhodnou navazující fází povinná **mediace nebo zapojení nezávislého poradce**, jehož pohled zvenčí často odhalí řešení, které společníci nevidí. Mediace může být efektivním nástrojem zejména v těch případech, kde mají společníci nadále zájem na pokračování spolupráce, ale nejsou schopni nalézt řešení vlastními silami.

Poradcem je typicky odborník na danou problematiku. V případě finančních neshod je to např. daňový poradce nebo účetní, v případě sporů o znění společenské smlouvy je to advokát apod.

Radikální řešení

V případech, kdy dialog selže, se pro řešení zásadních patových situací v praxi využívají smluvní mechanismy.

Ruská ruleta (Russian Roulette)

Tento mechanismus představuje efektivní způsob, jak ukončit neřešitelný spor mezi společníky.

Metoda spočívá v tom, že **společník A nabídne společníkovi B odkup jeho podílu za určitou cenu**. Společník B má 30 dní na rozmyšlenou a následně může buď:

1. nabídku přijmout a svůj podíl společníkovi A prodat a odejít, nebo
2. transakci otočit (The Flip) a podíl společníka A za stejnou cenu povinně odkoupit.

Tento mechanismus je **založen na ekonomické racionalitě a motivuje k určení férové tržní ceny**. Společník, který návrh činí, musí zohlednit, že druhá strana může transakci otočit, což vytváří silný tlak na realistické ocenění podílu. V případě, že by společník A nabídl odkup podílu společníka B za nízkou cenu, riskoval by, že společník B transakci otočí a levně ho vyplatí. Pokud by naopak společník A nabídl za odkup podílu společníka B cenu vysokou, riskuje, že společník B takovou nabídku přijme a odkup jeho podílu tak společníka A vyjde draho.

Texaský rozstřel (Texas Shootout)

Mechanismus obdobný ruské ruletě, který rovněž motivuje ke spravedlivému ocenění podílu, ale vede k rychlejšímu řešení sporu. V tomto případě **oba společníci předloží cenovou nabídku na odkup podílu druhého z nich současně**. Společník s vyšší cenovou nabídkou je povinen podíl druhého společníka odkoupit, a to za cenu uvedenou ve své nabídce. Tuto variantu je rovněž možné provést obálkovou metodou, kdy oba společníci své nabídky předloží třetí nezávislé osobě, která obálky následně současně otevře a seznámí oba společníky s jejich obsahem.

Put opce a call opce

Put opce umožňuje společníkovi **prodat** svůj podíl druhému společníkovi. Call opce naopak umožňuje společníkovi **odkoupit** podíl druhého společníka. U této metody je nutné současně **sjednat mechanismus ocenění podílu**, kdy cena podílu může být stanovena například na základě znaleckého posudku.

Přesné formulaci mechanismů je nezbytné věnovat náležitou pozornost, aby nevzbuzovaly interpretační nejasnosti.

Smluvní architektura: společenská smlouva vs. dohoda společníků

Z praktického hlediska je vhodné rozdělit úpravu vztahů mezi společníky do dvou rovin:

Společenská smlouva (veřejná listina)

Notářský zápis obsahuje základní pravidla fungování společnosti včetně vymezení pravomocí jejích orgánů.

V praxi se osvědčuje upravit ve společenské smlouvě jen povinné náležitosti a nastavit hlasovací kvóra (např. že pro klíčová rozhodnutí je potřeba 100 % hlasů, aby nedošlo k přehlasování druhého společníka).

Dohoda společníků (Shareholders' Agreement - neveřejná listina)

Dokument, který upravuje detailní vztahy mezi společníky. V dohodě společníků, která je neveřejná, je pak **vhodné upravit zejména mechanismy řešení deadlocku, pravidla pro převod podílů a vzorce pro výpočet ceny, details dividendové politiky a zákaz konkurence.**

Tato dualita umožňuje kombinovat právní jistotu s flexibilitou a zároveň chrání citlivé informace před třetími osobami.

Shrnutí

Společnost s podíly 50:50 představuje z právního hlediska velice citlivou strukturu, která **vyžaduje důslednou smluvní přípravu**. Absence preventivních mechanismů může vést nejen k paralýze rozhodování, ale i k zásadním právním důsledkům včetně soudního zrušení společnosti.

Efektivní řešení spočívá v kombinaci:

- jasného rozdělení rozhodovacích pravomocí,
- vymezení zásadních záležitostí,
- zavedení eskalačních mechanismů,
- ošetření krajních scénářů (smluvní mechanismy) a
- promyšlené smluvní architektury.

Právě důsledná příprava na krizové situace je jedním z klíčových předpokladů dlouhodobě funkční a stabilní společnosti.

JUDr. Ing. Jan Vych,
advokát a partner

Mgr. Barbora Kozáková,
advokátní koncipientka

[Vych & Partners, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466

Fax: +420 222 517 478

e-mail: office@ak-vych.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)